

ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ И РАЗХОДИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ ПРЕЗ 2022 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

1. Преки чуждестранни инвестиции

Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в нефинансовия сектор към 31.12.2022 г. възлизат на 29 251 млн. евро по текущи цени.

През 2022 г. най-голяма е стойността на направените преки чуждестранни инвестиции в промишлеността - 12 822 млн. евро. Следва секторът на услугите (търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство) - 6 837 млн. евро.

Направените инвестиции в сектор „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ са с 3.1 процентни пункта повече в сравнение с предходната година, а в сектор „Строителство“ те намаляват с 0.4 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на преките чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор по икономически дейности към 31.12.

2. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) във всички сектори на икономиката са 27 471 млн. лв. по текущи цени.

Най-голям обем инвестиции в ДМА са вложени в сектора на индустрия (с изкл. на строителството) - 7 115 млн. лв., следван от сектора на услугите (търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство) с 6 917 млн. лева.

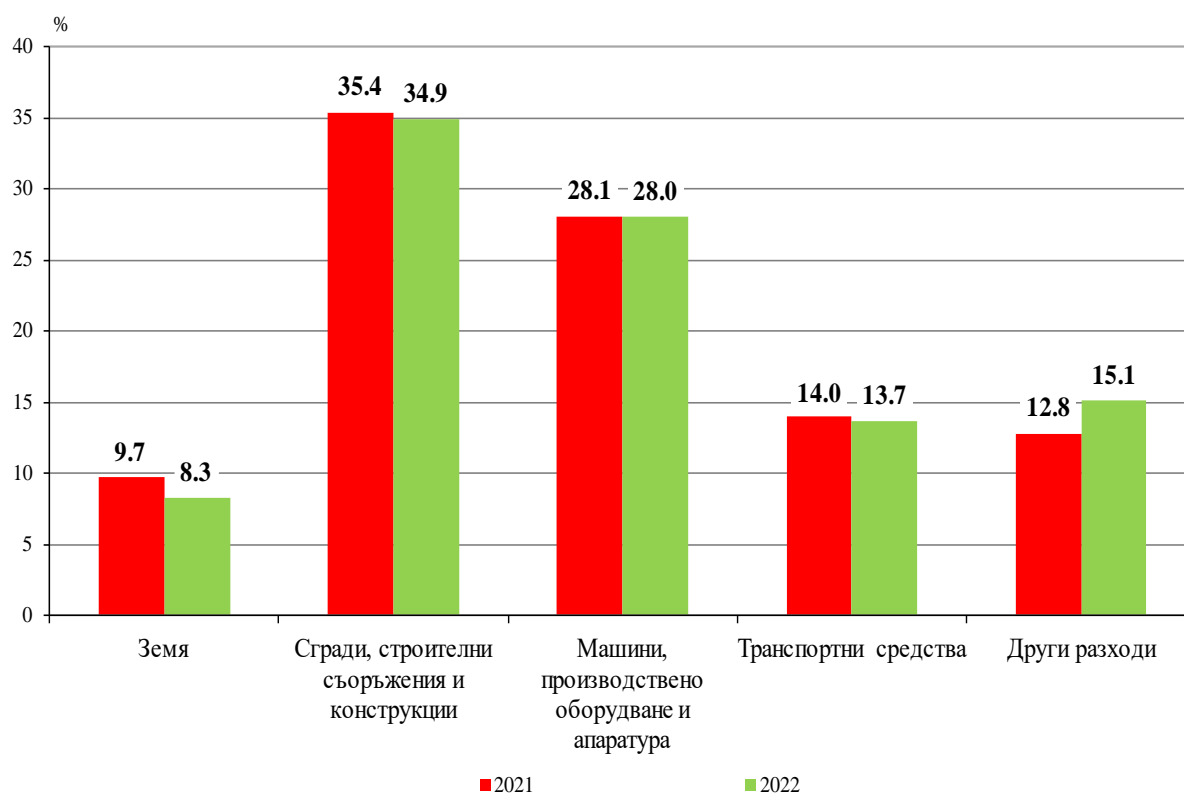
Наблюдава се нарастване в структурата на разходите за ДМА в сектора на промишлеността, като относителният им дял се увеличава с 1.5 процентни пункта в сравнение с 2021 г., и спад в сектора на услугите (търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети, транспорт, складиране и пощи, хотелиерство и ресторантьорство) с 0.5 процентни пункта.

Фиг. 2. Структура на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи през 2021 и 2022 г. по икономически дейности

През отчетната годината е регистрирана промяна и в структурата на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи по видове. Относителният дял на направените инвестиции за сгради, строителни съоръжения и конструкции намалява с 0.5 пункта в сравнение с предходната година и достига 34.9%, също така намаляват машини, производствено оборудване и апаратура с 0.1 пункта, за закупуване на земя - с 1.4 пункта, и за транспортни средства - с 0.3 пункта, като формират съответно 28.0, 8.3 и 13.7% от общия обем инвестиции в ДМА. Същевременно вложените средства за други разходи нарастват с 2.3 пункта и достигат 15.1%.

Фиг. 3. Структура на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи през 2021 и 2022 г. по видове

Методологични бележки

Чуждестранна пряка инвестиция е всяко вложение, което включва дългосрочни отношения, отразяващи дълготрайния интерес на резидент на чуждестранна икономика (чуждестранен пряк инвеститор) в предприятие - резидент на българската икономика (инвестиционно предприятие). Пряката инвестиция включва както първоначалната трансакция между двата субекта, така и всички последващи трансакции между тях.

Обемът на чуждестранната пряка инвестиция в инвестиционното предприятие се определя като сума:

- от чуждестранното участие в собствения капитал на предприятието;
- плюс размера на непогасената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати от чуждестранния инвеститор на инвестиционното предприятие;
- минус размера на неизплатената към 31.12. на отчетната година част от главницата по дългосрочни и краткосрочни заеми и търговски кредити, отпуснати на чуждестранния инвеститор от инвестиционното предприятие.

Разходите за придобиване на ДМА през отчетния период включват фактически извършените разходи за закупуване на земя и за изграждане на сгради, строителни съоръжения и конструкции чрез възлагане и по стопански начин, за доставка и монтаж на ДМА, за закупуване на машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства, за геоложки и хидроложки проучвания, за проучвателни и проектантски работи, обслужващи строителството, и други разходи, свързани с придобиването на ДМА.

В обема на разходите за придобиване на ДМА не се включват текущите разходи по поддържане на наличните ДМА.

Приложение

Таблица 1

Чуждестранни преки инвестиции¹ в предприятията от нефинансовия
сектор към 31.12. по икономически дейности

(Млн. евро)

Икономически дейности (A10)	Код по КИД - 2008	2019	2020	2021	2022*
Нефинансови предприятия²		25342	26884	28184	29251
Селско, горско и рибно стопанство	A	65	58	71	77
Индустрия (с изкл. на строителството)	B-E	11267	11622	12214	12822
Строителство	F	557	645	500	423
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	G-I	5995	5917	6287	6837
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	J	1788	1905	2186	3201
Операции с недвижими имоти	L	3406	3279	3505	3641
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	M_N	2158	3354	3307	2092
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	O-Q	32	36	34	30
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности	R-U	74	68	80	128

¹ Данните са по текущи цени.

² В обхвата на нефинансовите предприятия са включени всички сектори по КИД - 2008 с изключение на „Финансови и застрахователни дейности“, „Държавно управление“, „Дейности на организации с нестопанска цел“ и „Дейности на домакинствата“.

* Предварителни данни.

Таблица 2

Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи¹ по
икономически дейности

(Млн. левове)

Икономически дейности (A10)	Код по КИД - 2008	2019	2020	2021	2022*
Общо		21874	23157	23036	27471
Селско, горско и рибно стопанство	A	1582	1406	1719	2254
Индустрия (с изкл. на строителството)	B-E	6116	5378	5627	7115
Строителство	F	1656	1917	2137	2039
Търговия, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство	G-I	5205	7516	5919	6917
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	J	895	700	888	1217
Финансови и застрахователни дейности	K	413	336	340	520
Операции с недвижими имоти	L	2195	2223	2613	3075
Професионални дейности и научни изследвания; административни и спомагателни дейности	M_N	1292	1127	1375	1656
Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа	O-Q	2213	2304	2073	2197
Култура, спорт и развлечения, ремонт на домакински вещи и други дейности	R-U	307	250	345	481

¹ Данните са по текущи цени.

* Предварителни данни.